

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για τους κανονισμούς «Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 2020» και «Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Νίκος Κέττηρος
Αννίτα Δημητρίου	Πανίκος Λεωνίδου
Γιώργος Κάρουλλας	Πάυλος Μυλωνάς
Αντρέας Καυκαλιάς	Μιχάλης Γιωργάλλας
Γιώργος Τ. Γεωργίου	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού μελέτησε κατά προτεραιότητα τους πιο πάνω κανονισμούς, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 40Α της Βουλής των Αντιπροσώπων, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 2020.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί για τους εν λόγω κανονισμούς από τους κυβερνητικούς αρμοδίους σε προηγούμενη συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε πριν από την κατάθεση των κανονισμών στις 2 Σεπτεμβρίου 2020, κατά την οποία αποφάσισε την κατά προτεραιότητα συζήτηση των κανονισμών λόγω της σημασίας τους.

Στο πλαίσιο της μελέτης των κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, εκπρόσωποι της Διεύθυνσης Μέσης Εκπαίδευσης και της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης του ίδιου υπουργείου, ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, εκπρόσωποι του Γραφείου της

Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ, ΠΟΕΔ, της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής Μαθητών (ΠΣΕΜ) και της Κυπριακής Παιδοβουλής. Η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Σχολικών Εφορειών, η Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης, η Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, η Παγκύπρια Ομοσπονδία Συνδέσμων Γονέων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες και η Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σκοπός των πρώτων υπό αναφορά κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 11 του περί Κοινοτικών Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης Νόμου, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 3(2) και (4) του περί Μεταβιβάσεως της Ασκήσεως των Αρμοδιοτήτων της Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως και περί Υπουργείου Παιδείας Νόμου, είναι η τροποποίηση των υφιστάμενων περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης Κανονισμών, ώστε να θεσμοθετηθεί και να κατοχυρωθεί νομοθετικά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα σχολεία μέσης εκπαίδευσης.

Σκοπός των δεύτερων προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 του περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως Νόμου, είναι η τροποποίηση των υφιστάμενων περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης Κανονισμών, ώστε να θεσμοθετηθεί και να κατοχυρωθεί νομοθετικά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα δημοτικά σχολεία.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τους υπό αναφορά κανονισμούς, οι κανονισμοί στοχεύουν στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών και μαθητριών και την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων σε περιόδους έκτακτων καταστάσεων.

Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο ανάλυσης αντικτύπου που συνοδεύει τους κανονισμούς, λόγω της έκτακτης κατάστασης που δημιουργήθηκε εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού, στο στάδιο της ετοιμασίας των κανονισμών δεν κατέστη δυνατή η πραγματοποίηση διαλόγου με άλλα εμπλεκόμενα υπουργεία ή διαβούλευση με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.

Ο Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας ανέφερε ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις επιδιώκουν τη νομική κατοχύρωση της παρεχόμενης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ώστε, αφενός, η παρακολούθηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης να θεωρείται υποχρεωτική για τους μαθητές και, αφετέρου, η ύλη που θα διδάσκεται στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης να θεωρείται ως κανονικά διδαχθείσα ύλη, που δύναται να περιλαμβάνεται στην εξεταστέα ύλη για σκοπούς εξετάσεων.

Ο ίδιος αξιωματούχος συναφώς ενημέρωσε την επιτροπή για την υπό εξέλιξη αναβάθμιση της σύνδεσης και της δικτύωσης των σχολείων από την Cyta, καθώς και για τον σχεδιασμό που έγινε σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής. Ειδικότερα, ο σχεδιασμός αυτός αφορά τον κατάλληλο εξοπλισμό των σχολείων, ώστε εντός των επόμενων μερικών εβδομάδων όλες οι σχολικές μονάδες να είναι σε ετοιμότητα, στην περίπτωση που παραστεί ανάγκη για χρήση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, ο υπουργός αναφέρθηκε στην πρόσφατη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 21^{ης} Αυγούστου 2020, με την οποία εγκρίθηκε σχέδιο για την κάλυψη των αναγκών των σχολικών μονάδων σε ηλεκτρονικό εξοπλισμό, το οποίο προβλέπει δαπάνη περίπου €2,3 εκατομ. κατ' έτος για περίοδο πέντε ετών.

Περαιτέρω, ο υπουργός διευκρίνισε ότι τα κείμενα των προτεινόμενων κανονισμών, ως αυτά κατατέθηκαν στη Βουλή, θα τύχουν βελτίωσης στη βάση των εισηγήσεων της

Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ώστε να συμμορφωθούν με την εν ισχύ ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σημειώνεται ότι ακολούθως ο υπουργός με επιστολή του, ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 2020, απέστειλε στην επιτροπή τα αναθεωρημένα κείμενα και των δύο υπό αναφορά κανονισμών, αφού προηγουμένως έτυχαν νομοτεχνικής επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

Ο εν λόγω αξιωματούχος με την ευκαιρία συζήτησης των κανονισμών σημείωσε τέλος ότι το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας έχει θέσει ως στόχο τη γενίκευση της χρήσης και την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης ως εκπαιδευτικού εργαλείου σε κανονικές συνθήκες λειτουργίας των σχολείων και όχι μόνο σε εξαιρετικά έκτακτες συνθήκες, όπως είναι οι συνθήκες της πανδημίας, και ότι σ' αυτό το πλαίσιο εξετάζονται σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής όλα τα σχετικά με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας ζητήματα.

Ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, σε συνέχεια των όσων ανέφερε ο υπουργός, δήλωσε ότι στόχος θα πρέπει να είναι η συνέχιση της αξιοποίησης της ψηφιακής εκπαίδευσης ως συστατικού στοιχείου της εκπαιδευτικής διαδικασίας υπό κανονικές συνθήκες και όχι αποκλειστικά ως έκτακτου μέτρου σε περιόδους πανδημίας. Ο ίδιος επισήμανε ότι ο σχεδιασμός της ψηφιακής εκπαίδευσης ήταν μια χρονοβόρα διαδικασία που ξεκίνησε από τον περασμένο Μάιο και διήρκεσε έξι έως οκτώ εβδομάδες, ενώ για την υλοποίησή της αναμένεται να απαιτηθεί πολύ λιγότερος χρόνος. Αναφερόμενος ειδικότερα στον υφιστάμενο εξοπλισμό των δημόσιων σχολείων, ο Υφυπουργός ενημέρωσε την επιτροπή ότι υπάρχουν γύρω στις 8 500 ηλεκτρονικούς υπολογιστές και σημείωσε ότι μέχρι σήμερα επικρατούσε ένας «άναρχος» τρόπος υποβολής παραγγελιών, με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλη ανομοιογένεια στον εξοπλισμό αυτό, στοιχείο που δυσχεραίνει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Σύμφωνα με

τον ίδιο, η κυβέρνηση μέσα από μια καινοτόμο προσέγγιση αποφάσισε να εξασφαλίσει ηλεκτρονικούς υπολογιστές με τη σύναψη συμφωνίας ενοικιαγοράς, η οποία καλύπτει και την τεχνική υποστήριξη από τον πάροχο για περίοδο πέντε ετών, προκειμένου να επιτευχθεί ομοιομορφία στον εξοπλισμό.

Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ανέφερε ότι οι πρόνοιες των κανονισμών ως αυτές κατατέθηκαν στη Βουλή είναι πολύ γενικές, σημειώνοντας ότι, αφενός, ο προτεινόμενος ορισμός του όρου «εξ αποστάσεως εκπαίδευση» δεν καλύπτει επαρκώς το εύρος της εν λόγω εκπαίδευσης και, αφετέρου, δεν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων (GDPR). Η ίδια αξιωματούχος υπέβαλε γραπτές εισηγήσεις για βελτίωση των υπό εξέταση κανονισμών σε σχετικό υπόμνημά της που κατάθεσε στην επιτροπή, οι οποίες ως αναφέρεται πιο πάνω υιοθετήθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας και ενσωματώθηκαν στα αναθεωρημένα κείμενα των κανονισμών.

Ο εκπρόσωπος του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, αφού εξέφρασε τη συμφωνία της Επιτρόπου για την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ενημέρωσε την επιτροπή για τις επιμέρους διαπιστώσεις και εισηγήσεις της Επιτρόπου επί του θέματος, οι οποίες περιλαμβάνονται σε υπόμνημα που υποβλήθηκε στην επιτροπή και συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Η οποία νομοθετική ρύθμιση πρέπει να συμμορφώνεται με τις υποδείξεις της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ώστε να τυγχάνουν σεβασμού τα δικαιώματα των παιδιών στην ιδιωτικότητα και στην αξιοπρέπεια.
2. Το αρμόδιο υπουργείο πρέπει να ρυθμίσει πρακτικά ζητήματα εφαρμογής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

3. Οι μέθοδοι και οι πρακτικές που θα χρησιμοποιούνται για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πρέπει να αξιολογούνται και να τεκμηριώνονται επιστημονικά για την αποτελεσματικότητά τους.
4. Πρέπει να ληφθούν πρόνοιες πλήρους κάλυψης κάθε ανάγκης σε υλικοτεχνική υποδομή, προκειμένου να διασφαλίζεται για όλα τα παιδιά ίση πρόσβαση στη μάθηση.

Οι εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ, συμφώνησαν με τη σκοπούμενη νομική κατοχύρωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ωστόσο εισηγήθηκαν τη βελτίωση των προτεινόμενων κανονισμών με την προσθήκη σε αυτούς πρόνοιας που, αφενός, διασφαλίζει την ιδιωτικότητα των εκπαιδευτικών και των μαθητών και, αφετέρου, επιτρέπει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποκλειστικά σε περιπτώσεις εμπόλεμης κατάστασης, φυσικών καταστροφών ή πανδημίας.

Ο εκπρόσωπος της ΠΣΕΜ συμφώνησε με τη νομοθετική ρύθμιση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σημειώνοντας ταυτόχρονα ότι θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα προόδου στη διδακτέα ύλη μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς και ο κατάλληλος προγραμματισμός, ώστε να είναι ξεκάθαρος ο τρόπος με τον οποίο οι μαθητές θα παρακολουθούν τα μαθήματα. Ο ίδιος εκπρόσωπος ανέφερε επίσης ότι ενδεχομένως θα πρέπει να διευκρινιστούν οι περιπτώσεις που συνιστούν έκτακτη ανάγκη, για να μην υπάρχει αμφιβολία ως προς το πότε θα μπορεί να ενεργοποιείται η πρόνοια για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Κατά τη συζήτηση των αναθεωρημένων κειμένων των κανονισμών μέλη της επιτροπής εξέφρασαν προβληματισμούς και επιφυλάξεις αναφορικά με τον προτεινόμενο ορισμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ειδικότερα:

1. κατά πόσο η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πρέπει να θεωρείται ως συνέχιση της παρεχόμενης διά ζώσης και με φυσική παρουσία εκπαίδευσης και

2. εάν θα πρέπει να περιληφθεί στον ορισμό η δυνατότητα συνδυασμού της με φυσική παρουσία εκπαίδευσης ομάδας μαθητών και της ταυτόχρονης μετάδοσής της σε ομάδα μαθητών οι οποίοι συμμετέχουν στο μάθημα εξ αποστάσεως.

Τοποθετούμενοι επί των πιο πάνω προβληματισμών, τόσο ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας όσο και η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας τόνισαν ότι ο προτεινόμενος ορισμός θα πρέπει να παραμείνει ως έχει και στην ευρύτητά του, ώστε να παρέχει την απαραίτητη ευελιξία και να ικανοποιεί τις λειτουργικές ανάγκες του εκπαιδευτικού συστήματος για τη χρήση μικτών μεθόδων διδασκαλίας όπου παραστεί ανάγκη.

Η επιτροπή, αφού ολοκλήρωσε την κατ' άρθρον εξέταση των κανονισμών και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της αναφορικά με την ανάγκη προώθησής τους το συντομότερο δυνατό, προκειμένου να καταστεί δυνατή η νομική κατοχύρωση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αποφάσισε να προωθήσει τους κανονισμούς για συζήτηση στην επόμενη συνεδρία της ολομέλειας του σώματος, συμπτύσσοντας χρονικά τα στάδια που προβλέπονται στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας συζήτησης σχεδίου νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτήν πλευρών κατά τη συζήτηση των κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος.

15 Σεπτεμβρίου 2020

Αρ. Φακ.: 23.03.057.080-2020, 23.03.057.081-2020

ΕΣΖ/ΜΥ